

УДК 911.3

Валентина Смаль, Юлія Бульба

УКРАЇНА У СВІТОВОМУ ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Стаття присвячена аналізу участі України в світових інвестиційних процесах, міри її залученості до глобального руху капіталів у тому числі і у порівнянні із іншими країнами. Проаналізовано основні показники, що розкривають місце України в світовому експорті та імпорті капіталу. Розглянуто тенденції руху прямих іноземних інвестицій в економіку України, виділено конкурентні переваги та лімітуючі чинники залучення іноземних інвестицій, запропоновано заходи, яких необхідно вжити для посилення надходження та ефективного використання іноземного капіталу.

Ключові слова: Україна, прямі іноземні інвестиції, інвестиційна привабливість, іноземний капітал, інвестори.

Валентина Смаль, Юлія Бульба. УКРАИНА В МИРОВОМ ИНВЕСТИЦИОННОМ ПРОСТРАНСТВЕ. Стаття посвячена аналізу участія України в мирових інвестиційних процесах, степені її вовлеченості в глобальне движєние капіталов в том числі и в сравненні с другими странами. Проанализированы основные показатели, раскрывающие место Украины в мировом экспорте и импорте капитала. Рассмотрены тенденции движения прямых иностранных инвестиций в экономику Украины, выделено конкурентные преимущества и лимитирующие факторы привлечения иностранных инвестиций, предложены меры, которые необходимо предпринять для усиления поступлений и использования иностранно-го капитала.

Ключевые слова: Украина, прямые иностранные инвестиции, инвестиционная привлекательность, иностранный капитал, инвесторы.

Valentyna Smal, Julia Bulba. UKRAINE IN THE WORLD INVESTMENT SPACE. The paper is devoted to the analysis of the participation of Ukraine in international investment processes, the level of its involvement into the global capital movements including comparison with other countries. The basic indicators that reveal the position of Ukraine in World exports and imports of capital are analyzed. The main trends of FDI inflow to Ukraine economy are examined. The competitive advantages and limiting factors foreign investment attracting are identified. The measures that have be taken to strengthen the engagement and effective use of foreign capital are proposed in the article.

Key words: Ukraine, foreign direct investment, investment attractiveness, foreign capital, investors.

Постановка проблеми. Міжнародний рух капіталу – характерна риса сучасної світової економіки. Іноземні інвестиції є каталізатором економічного та соціального розвитку, ефективним інструментом структурної перебудови господарства. Україна, за класифікацією міжнародних інституцій, має економіку перехідного типу: від досить закритої для зовнішнього впливу адміністративно-планової до ринкової системи господарювання. Українська економіка гостро потребує інвестицій і намагається всіляко їх залучати. Це досить нова справа для України, але з саме з нею пов'язано багато надій і сподівань стосовно розвитку країни, створення нових робочих місць, підвищення культури та конкурентоспроможності виробництва, зростання експортного потенціалу, і відповідно – валютних надходжень. Це зумовлює актуальність вивчення різноманітних аспектів участі України у світових інвестиційних процесах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові, політичні та практичні проблеми іноземного інвестування перебувають у полі зору багатьох українських та зарубіжних вчених. Географічні аспекти залучення іноземних інвестицій відображені у працях Качаєва Ю.Д., Мезенцева К.В., Мезенцевої Н.І., Кучинської І.М., Дудки Г.Є. та інших українських дослідників [2; 6-9]. Проте, слід зазначити, що більшість робіт фокусуються на питаннях географічної та галузевої структури іноземного інвестування в Україні. Менше уваги приділяється участі України в світовій інвестиційній діяльності.

Формулювання цілей статті. Метою даного дослідження є виявити місце України у світових інвестиційних процесах, ступеня її залученості до світового руху капіталів, у порівнянні з іншими, зокрема, постсоціалістичними країнами. За основу аналізу

взято статистичну інформацію Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД).

Виклад основного матеріалу. Залучення інвестиційних ресурсів є одним з найбільш вагомих чинників соціально-економічного зростання країни, структурної перебудови її економіки, посилення конкурентоздатності. Успішність здійснення цих завдань залежить від спроможності країни ефективно використовувати внутрішні інвестиційні ресурси та залучати іноземні інвестиції.

Згідно чинного законодавства України, іноземні інвестиції – це «цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту» [3].

Істотна частина міжнародного руху капіталу припадає на прямі іноземні інвестиції (ПІІ). Пряма інвестиція – це категорія міжнародної інвестиційної діяльності, яка відображає прагнення інституційної одиниці, резидента однієї країни, здійснювати контроль або суттєвий вплив на діяльність підприємства, що є резидентом іншої країни [4, с.3].

Обсяги прямих іноземних інвестицій у світі постійно зростають. Так, наприклад, розміри накопичених прямих іноземних інвестицій світу за період з 1985 до 2013 рр. зросли більш як у 25 разів: з 990 млрд до 25,5 трлн доларів. Щорічні надходження ПІІ також мають тенденцію до збільшення, з деякими відхиленнями у бік зменшення в окремі роки. У 1985 р. цей показник складав 56,18 млрд доларів, у рекордно високому передкризовому 2007 р. – 2 трлн доларів, а у 2013 р. – 1,45 трлн доларів, що на 9% більше, ніж у попередньому 2012 році [14]. Прогнозується подальше зростання: – у 2014 р. до 1,6; у 2015 – до 1,75; у 2016 – до 1,86 трлн доларів.

Відповідно до статистичної інформації ЮНК-

ТАД, загальний обсяг накопичених іноземних інвестицій в Україні станом на 2013 р. складає 76,72 млрд доларів [14]. Це дозволяє Україні посісти 51-е місце в світі, тоді як за чисельністю населення Україна займає 31-е, а за розміром ВВП – 42-е місце у світі. Загальний обсяг накопичених інвестицій у багатьох постсоціалістичних країнах Європи – більший, ніж у Україні. У Польщі він складає 252 млрд, у Казахстані – 129,5 млрд, у Росії – 575,7 млрд доларів. Навіть у Румунії, яка більш як вдвічі менша за площею та чисельністю населення від України і є чи не найменш розвинутою країною Євросоюзу, обсяг залучених інвестицій перевищує український – 84,6 млрд доларів.

Загальний обсяг ПІІ, розрахований на одну особу, в Україні також невисокий – 1696 доларів, тоді як у Естонії – величина даного показника близька до середньої по Євросоюзу (16773) і складає

16664 долари, в Чехії – 12705, в Угорщині – 11152, в Росії – 4030, у Грузії – 2690 доларів.

Частка України у світовому сукупному обсязі залучених інвестицій – 0,3%. У вивозі капіталу роль України буде ще менш відчутною – 0,037%, і в абсолютному виразі, станом на 2013 р., складає 9,74 млрд доларів, тоді як у Польщі – 55 млрд, в Угорщині – 39,613 млрд, Чехії – 21,4 млрд, Росії – 50,1 млрд, Казахстані – 29,1 млрд доларів. Невисоке значення цього показника для України і в розрахунку на одну особу – 215 доларів, хоч в середньому по СНД він складає 2338 доларів, для Росії – 3509, Казахстану – 1771, Азербайджану – 957 доларів. У всіх країнах-членах ЄС, окрім Румунії, обсяг вивезеного капіталу у розрахунку на одну особу більший, ніж в Україні.

Перше надходження інвестицій в Україну, згідно із статистичними даними ЮНКТАД, зафіксовано в 1992 р. у розмірі 200 млн доларів (рис. 1).

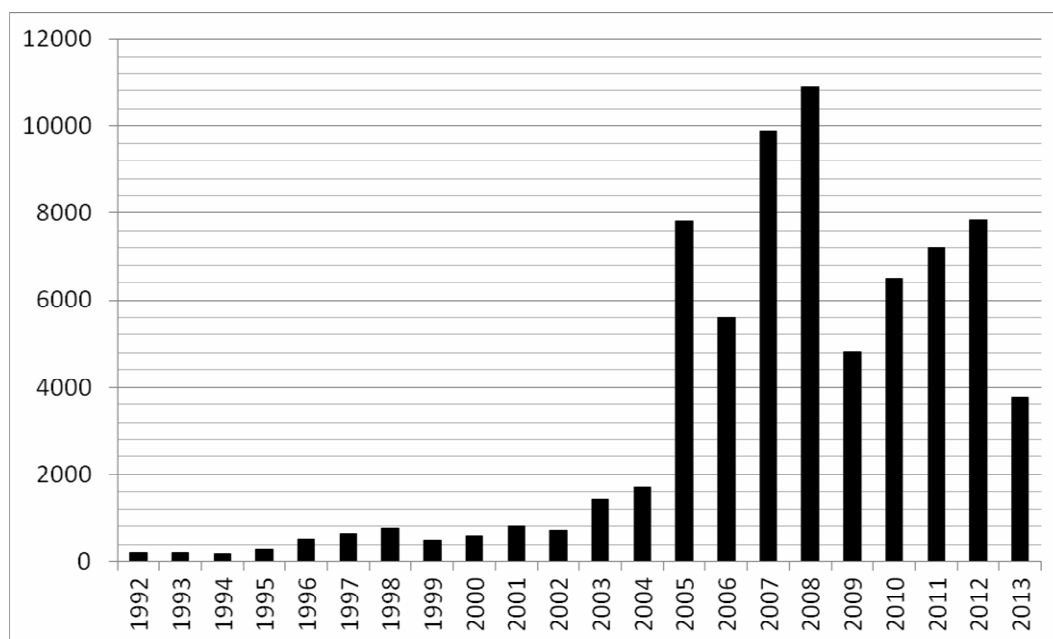

Рис. 1. Щорічні обсяги надходжень ПІІ в Україну в 1992-2013 рр., у млн. доларів

Тривалий час рівень залучених інвестицій залишався невисоким. Сприятливі інвестиційні реформи, здійснені після помаранчевої революції, дозволили значно збільшити надходження іноземних інвестицій.

Підвищенню інвестиційної активності України на міжнародному ринку капіталу сприяло вжиття низки таких заходів організаційного та законодавчого характеру: підписання міждержавних двосторонніх угод про сприяння і взаємний захист інвестицій із більшістю країн ОЕСР та країн СНД, із США, з деякими африканськими та азійськими країнами; укладання міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування практично з усіма країнами СНД, багатьма країнами світу; вступ України до СОТ у 2008 р., утворення у 2005 р. Державного агентства України з інвестицій та інновацій, а згодом – Державного агентства з інвестицій та управління Національними проектами України (Держінвестпроект), яке має забезпечити реалізацію державної полі-

тики у сфері інвестиційної діяльності, та поліпшити інвестиційний імідж України, підтримати інвестиційний розвиток регіонів України.

В Україні приділяється багато уваги забезпеченню гарантій інвестицій. Відповідно до інвестиційного законодавства України, держава гарантує стабільність умов здійснення інвестиційної діяльності, дотримання прав і законних інтересів її суб'єктів. Державні органи та їх посадові особи не мають права втручатися в роботу суб'єктів інвестиційної діяльності, окрім випадків, коли таке втручання допускається чинним законодавством і здійснюється в межах компетенції цих органів та посадових осіб. Ніхто не має права обмежувати права інвесторів у виборі об'єктів інвестування, за винятком випадків, передбачених законодавством [10].

Проте, незважаючи на вжиті заходи, тривалу тенденцію до зростання надходження капіталів сформував не вдалось. Наростання інвестиційного потоку до України, яке спостерігалось у кінці першої

декади ХХІ ст., уповільнилось у зв'язку із глобальною економічною кризою, яка жорстко вразила економіку країни. Після пожвавлення 2010 р., коли обсяг надходжень ПІІ зріс на 23,7% порівняно до попереднього 2009 р., знову відбувається скорочення: з 4,13 млрд доларів у 2012 до 3,77 млрд доларів у 2013 році.

Відмова від встановлення більш тісних відносин з ЄС та невизначеність щодо виконання урядом вимог МВФ негативно вплинули на довіру інвесторів. Окрім економічного спаду, перешкодою для надходження інвестицій стали політична нестабільність, складність законодавства та регулювання, складна процедура митного оформлення, повсюдна корупція, недбале виконання контрактів і неефективне управління, постійно існуючий ризик несплати рахунку за газ, високий рівень інфляції. Американські та європейські інвестори не наважуються інвестувати в Україну і через корумповану судову систему. У суперечках між українськими бізнесменами та іноземними інвесторами місцеві суди, зазвичай, виносять рішення на користь перших. Держдепартамент США у доповіді про інвестиційний клімат України, попередив, що суди в Україні «дозволяють, а іноді й захищають рейдерство».

Все це переважило позитивні сторони України як дестинації для надходження ПІІ: великий внутрішній ринок, освічена робоча сила, енергетичні й мінеральні ресурси, загально визнаний сільськогосподарський потенціал і стратегічне географічне положення, що робить її транзитним центром і воротами до Європи.

Багато аналітиків вважають, що існуючий рівень надходження іноземних інвестицій не відповідає економічному потенціалу України. Слід зауважити, що реальний обсяг залучення власне іноземних інвестицій ще менший, оскільки значна частина капіталів надійшла до України з Кіпру (рис. 2). Це, фактично, українські гроші, що зберігались у кіпрських банках (принаймні до банківської кризи 2012 р.), які багато українських бізнесменів розглядали як офшорний податковий рай. Водночас, Кіпр належить до переліку країн-лідерів світу з експорту капіталу (табл. 1). Іноземні інвестори мають сер-

йозні побоювання щодо верховенства закону, починаючи від судової системи до законодавчого збільшення захисту прав власності.

У рейтингу країн за умовами ведення бізнесу (Doing Business), який щорічно готується і публікується Світовим банком (World Bank) і Міжнародною фінансовою корпорацією (International Finance Corporation), Україна у 2013 р. посіла 137-е місце, що на 15 місць краще, ніж у 2012 р. [11]. Підвищення позицій відбулось за рахунок поліпшення окремих правових норм, яке має сприяти розширенню підприємницької діяльності (табл. 2). Зокрема, як зазначається у в прес-релізі авторів Doing Business – 2013, «Порядок оподаткування в Україні був поліпшений шляхом введення можливості електронної звітності і сплати для середніх і великих підприємств» [11].

Але навіть після такого значного стрибка у рейтингу «Ведення бізнесу – 2015: Більше, ніж ефективність», укладеного для 189 країн, Україна займає позицію між Лесото і Філіппінами [11]. Перше місце рейтингу посів Сінгапур як країна, що має найбільш сприятливі умови для ведення бізнесу. До трійки лідерів також увійшли Гонконг і Нова Зеландія. П'ятірку країн завершує США і Данія. Останніми у рейтингу є Республіка Конго (183), Чад (184) і Центральноафриканська Республіка (185-е місце).

Якщо Україна очікує на інвесторів, на довгострокові серйозні інвестиції – прозорість та абсолютна повага до верховенства закону, мають бути серед пріоритетів влади. Для економічної інтеграції з європейським ринком вкрай необхідні реформи інвестиційного та архаїчного податкового законодавства України. Ці реформи необхідні для залучення не лише європейських, а й американських інвесторів, які можуть ухвалити рішення про інвестування до того, як країни Євросоюзу активують свою діяльність у цьому напрямку. Зростає значення співпраці із США і в контексті перспективи створення «амбітного, всеосяжного і взаємовигідного» Трансатлантичного торговельного та інвестиційного партнерства (ТТІП) між Європейським Союзом і США [12]. Ця угода стане найбільшим торговим договором в історії і Україна не має залишитись на маргінесах даного процесу глобального масштабу.

Таблиця 1

Країни-лідери за обсягом експортованих прямих іноземних інвестицій, млн. доларів США, станом на 2013 р.

Країни-лідери	Експорт інвестицій*, млн. доларів
США	6 349 512
Велика Британія	1 884 819
ФРН	1 710 295
Франція	1 637 141
Гонконг (Китай)	1 352 353
Швейцарія	1 259 369
Нідерланди	1 071 818
Бельгія	1 008 999
Японія	992 901
Канада	732 417

*Дані наведено наростаючим підсумком з початку інвестування

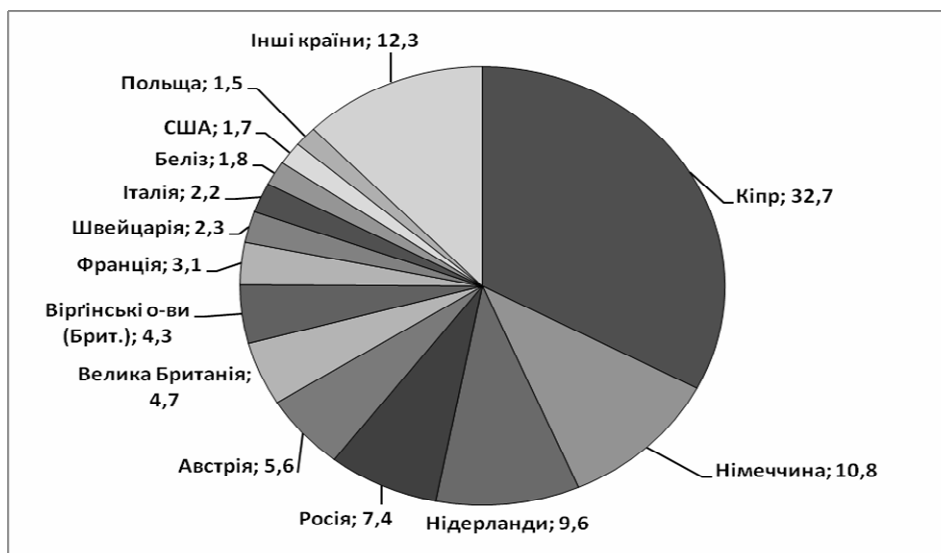

Рис. 2. Розподіл накопичених прямих іноземних інвестицій в Україну за країнами-інвесторами станом на 2013 рік, у %

Таблиця 2

Рейтинг України та США за основними параметрами ведення бізнесу*

Параметри/показники	Рейтинг**, 2013 р.	Рейтинг, 2012 р.	Зміна рейтингу	Рейтинг для США***, 2013 р.
Реєстрація підприємства	76	69	-7	46
Одержання дозволів на будівництво	70	68	-2	41
Під'єднання до електромереж	185	182	-3	61
Реєстрація власності	59	88	+29	29
Одержання кредитів	17	14	-3	2
Захист міноритарних інвесторів	109	107	-2	25
Оподаткування	108	157	+49	47
Міжнародна торгівля	154	153	-1	16
Забезпечення виконання контрактів	43	44	+1	41
Дозвіл неплатієздатності	142	141	-1	4

*Укладено за [11].

**Визначається як показник віддаленості від передового рубежу (DTF score – distance to frontier), який демонструє ступінь відірваності тієї чи іншої країни від найкращих показників у будь-який період часу (з 2005 р.), виявлених для будь-якої країни.

***Дані для США наведені для порівняння.

Перш за все, нашій країні слід визначитись із пріоритетними напрямками інвестування. Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України до найбільш перспективних для інвестування галузей економіки, відносить інформаційні технології, сільське господарство, виробництво автокомпонентів та альтернативну енергетику. «У сфері ІТ Україна увійшла в першу п'ятірку країн світу за кількістю ІТ-спеціалістів. В агросекторі країна посідає перше місце за експортом соняшникової олії, друге – насіння соняшнику та провідну позицію за експортом зерна загалом. А український ринок автомобілебудування є другим за величиною в СНД. <...> Відповідно до зобов'язань, взятих Україною перед ЄС, до 2020 року наша держава повинна виробляти 11% енергії з альтернативних джерел. Тобто, маємо понад 10 % потенціалу, який за наступні шість

років потрібно ефективно освоїти, а це відкриває значні можливості для інвесторів», – зауважив перший заступник Голови Держінвестпроекту К. Бондар [1].

Сучасний розподіл інвестицій в Україні за видами економічної діяльності відображає дещо інші пріоритети інвесторів (табл. 3).

Як свідчать результати світового опитування інвестиційних агенцій, проведеного ЮНКТАД із січня до квітня 2014 р., найбільш пріоритетними галузями, до яких слід застосовувати інвестиційне стимулювання, є інформаційні технології та ділові послуги. Понад 40 респондентів вказали на ці види діяльності. Серед інших цільових галузей: аграрний сектор і ресторанне та готельне господарство [15].

Вибір пріоритетних галузей має поєднуватись із створенням і просуванням позитивного інвести-

ційного іміджу країни. На думку американського бізнесмена, юриста Френк Абернаті (Frank G. Abernathy), для поліпшення іміджу України, вищі посадові особи українських міністерств повинні пра-

цювати з іноземними посольствами для вирішення різноманітних суперечливих питань. Менша участь місцевих чиновників та судів допоможе посилити прозорість операцій та верховенство закону [12].

Таблиця 3

Головні сектори інвестування в економіку України (укладено за [13])

Головні сектори інвестування	2013 р. , %
Фінансова і страхова діяльність	26,3
Металургія	16,6
Торгівля	10,3
Операції з нерухомим майном	6,4
Професійна, наукова та технічна діяльність	5,0
Харчова промисловість	4,8

Корисно буде вивчити досвід інших постсоціалістичних країн, які здійснили радикальні реформи із збільшення ПІІ, і не лише з метою його запровадження на українських теренах, а й для ефективної конкуренції у залученні прямих іноземних інвестицій.

Важливим сигналом для потенційних інвесторів могло б стати принципове рішення про прийом України до Євросоюзу. Це стало б ефективним стимулом для заохочення інвесторів з різних регіонів світу для розвивати своєї виробництва в Україні, конкурентними перевагами якої є кваліфікована і дешева робоча сила із заробітками у 2,9 рази нижчими, ніж у Чехії та існуюча інфраструктура [5].

Використовуючи наявні переваги та усуваючи різноманітні перешкоди, українська влада просто зобов'язана створити сприятливий клімат для залучення іноземних інвестицій, які зможуть допомогти Україні стати поруч з іншими Європейськими державами та забезпечити належний рівень розвитку економіки та рівня життя своїх громадян.

Висновки. Незважаючи на низку вжитих організаційних, правових, управлінських заходів, Україні не вдалось сформувати сталу тенденцію до зростання надходження прямих іноземних інвестицій. Коливання у щорічних обсягах залучених інвестицій то в бік зростання, то навпаки – зменшення, часом важко піддаються логічному поясненню і часто мають спорадичний характер. Саме тому Україна, маючи значний економічний потенціал і ряд конкурентних переваг перед іншими подібними постсоціалістичними країнами, програє їм як за загальними, так і розрахованими на одну особу, показниками залучення іноземних інвестицій. Непередбачуваність рішень, непрозорість урядових і судових дій і процедур, повсюдна корумпованість, архаїчність багатьох законів переважають вагомі позитивні сторони України як дестинації для надходження прямих іноземних інвестицій. Урядовці, бізнесмени, науковці повинні докласти всіх зусиль до перелому ситуації та активізації інвестиційної діяльності нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Derzhavne agentstvo z investytsiy ta upravlinnna natsionalnymy proektamy Ukrainy [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrproject.gov> [Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov>].
2. Dudkina H.Ye. Haluzevi ta terytorialni osoblyvosti inozemnoho investuvannya u Luhanskiy oblasti / H.Ye. Dudkina // Geografichna osvita i natsionalna samosvidomist: aktualni problemy ikh formuvannya: zb. st. Vseukr. nauk.-prakt. konf. molodykh uchenykh i stud. (31 berez. 2011 r.). – Donetsk: DISO, 2011. – S. 118-120. [Дудкіна Г.Є. Галузеві та територіальні особливості іноземного інвестування у Луганській області / Г.Є. Дудкіна // Географічна освіта і національна самосвідомість: актуальні проблеми їх формування: зб. ст. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених і студ. (31 берез. 2011 р.) – Донецьк: ДІСО, 2011. – С. 118-120.
1. Zakon Ukrainy «Pro rezhym inozemnoho investuvannya» vid 19.03.1996 № 93/96 VR [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93/96-vr> [Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 № 93/96 ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/93/96-vr>].
2. Investytsii zovnishnoekonomichnoi diialnosti Ukrainy u 2013 rotsi vid 26.04.2013 r. [Elektronnyy resurs] / Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny. – Rezhym dostupu: <http://ukrstat.org/> [Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України у 2013 році від 26.04.2013 р. [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://ukrstat.org/>].
3. Inozemtsev V. Evropa povynna zrobyty dva kroky vpered i zhodnoho – nazad / Vladyslav Inozemtsev [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://gazeta.ua/articles/events-journal/_evropa-povinna-zrobiti-dva-kroki-vpered-i-zhodnogo-nazad/591062. [Іноземцев В. Європа повинна зробити два кроки вперед і жодного – назад / Владислав Іноземцев [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.ua/articles/events-journal/_evropa-povinna-zrobiti-dva-kroki-vpered-i-zhodnogo-nazad/591062].

4. Kachaiev Yu.D. Osoblyvosti terytorialnoi organizatsii investytsiinoi diialnosti / Yu.D. Kachaiev // Chasopys sotsialno-ekonomichnoi geografiyi: Mizhregion. zb. nauk. prats. – Kh.: KhNU im. V.N. Karazina, 2009. – Вур. 7(2). – С. 28-34. [Качаєв Ю.Д. Особливості територіальної організації інвестиційної діяльності / Ю.Д. Качаєв // Часопис соціально-економічної географії: Міжрегіон. зб. наук. праць. – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2009. – Вип. 7(2). – С. 28-34].
5. Kachaiev Yu.D. Investytsiynyj napryatok geografichnykh doslidzhen: zavdannya ta zdobutky / Yu.D. Kachaiev // Geografichna nauka i osvita v Ukraini. – К.: Фітосотсіотсентр, 2000. – С. 29. [Качаєв Ю.Д. Інвестиційний напрямок географічних досліджень: завдання та здобутки / Ю.Д. Качаєв // Географічна наука і освіта в Україні. – К.: Фітосоціоцентр, 2000. – С. 29].
6. Kuchynska I.M. Inozemne investuvannya v umovakh integratsii Ukrainy v svitovu ekonomiku / I.M. Kuchynska // Ekonomika: problemy teorii ta praktyku [zb. nauk. prats]: u 10 t. – Dnipropetrovsk: Dnipropetrovskiy natsionalnyi un-tet, 2009. – Вур. 256. – Т. 8. – С. 1971-1975. [Кучинська І.М. Іноземне інвестування в умовах інтеграції України в світову економіку / І.М. Кучинська // Економіка: проблеми теорії та практики [зб. наук. праць]: у 10 т. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний ун-тет, 2009. – Вип. 256. – Т. 8. – С. 1971-1975].
7. Mezentsev K.V., Mezentseva N.I., Kuchynska I.M. Geografia inozemnykh investytsii v silske hospodarstvo ta kharchovu promyslovist Ukrainy / K.V. Mezentsev, N.I. Mezentseva, I.M. Kuchynska // Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina. Seriya: Geologia – Geografia – Ekologiya. – 2009. – Вур. 31. – С. 146-150. [Мезенцев К.В., Мезенцева Н.І., Кучинська І.М. Географія іноземних інвестицій в сільське господарство та харчову промисловість України / К.В. Мезенцев, Н.І. Мезенцева, І.М. Кучинська // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: Геологія – Географія – Екологія. – 2009. – Вип. 31. – С. 146-150].
8. Yuldashev O.Kh. Mizhnarodne pryvatne pravo: Teoretychni ta prykladni aspekty / O.Kh. Yuldashev. – К.: МАУР, 2004. – 576 с. [Юлдашев О.Х. Міжнародне приватне право: Теоретичні та прикладні аспекти / О.Х. Юлдашев. – К.: МАУП, 2004. – 576 с.].
9. Doing Business 2015: Going Beyond Efficiency. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/>
10. Frank G. Abernathy Foreign Direct Investment in Ukraine – Truth and Myths [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://usukraineobserver.com/issue19224.html>
11. Invest in Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.investukraine.net/>
12. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unctadstat.unctad.org/EN/>
13. World Investment Report 2014: Investing in the SDGs: An Action Plan [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unctad.org/en/publicationslibrary/wir2014_en.pdf

Summary

Valentyna Smal, Julia Bulba. UKRAINE IN THE WORLD INVESTMENT SPACE.

The paper is devoted to the analysis of the participation of Ukraine in international investment processes, the level of its involvement into the global capital movements including comparison with other countries. The basic indicators that reveal the position of Ukraine in World exports and imports of capital are analyzed. The main trends of FDI inflow to Ukraine economy are examined. The competitive advantages and limiting factors foreign investment attracting are identified. The measures that have to be taken to strengthen the engagement and effective use of foreign capital are proposed in the article.

Despite a series undertaken organizational, legal and administrative measures Ukraine failed to form a steady upward trend of foreign direct investment flow. Increase in recent years, the flow of FDI in Ukraine has slowed down due to the global economic downturn and the severe economic crisis that hit the country. After recovering in 2010 (23.7% more than in 2009), FDI flux dried, decreased from 4.13 billion USD in 2012 to 2.86 billion US dollars in 2013.

Fluctuations in annual value of investments are often sporadic and sometimes difficult to explain. Therefore, Ukraine, with its significant economic potential a large domestic market, proven agricultural potential and a number of other competitive advantages over other similar post-socialist countries lose them in attracting foreign investment. Unpredictable decisions, lack of transparency of government and judicial actions and procedures, the inefficient and corrupted legal system, complexity of legislation and regulation, poor contract enforcement outweigh the substantial positive side Ukraine as destination for FDI. Government officials, businessmen, scientists should make every effort to fracture situation and stimulate investment in Ukraine.

Key words: Ukraine, foreign direct investment, investment attractiveness, foreign capital, investors.